

20224

1342.

KALAUZ

A BIHARVÁRMEGYEI ÉS NAGYVÁRADI
RÉGÉSZETI ÉS TÖRTÉNELMI EGYLET

MUZEUMÁHOZ.

- I. RÉSZ. AZ EGYLET SAJÁT GYŰJTEMÉNYE.
II. RÉSZ. AZ IPOLYI-GYŰJTEMÉNY.

~~~~~  
**Ára 10 kr.**  
~~~~~

NAGYVÁRAD,
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1896.

ELŐSZÓ.

Ez a kis füzetke, melyet a régészeti egyesület új muzeuma látogatóinak kezébe ad, nem tarthat, nem is tart igényt arra, hogy teljes, kimerítő, tudományos katalogusnak tekintsék. Rövid, de megbízható vezető akar lenni csupán, a melynek összeállítása azonban, tekintve az Ipolyi-gyűjtemény ezelőtt teljesen rendezetlen voltát, sokkal több fáradságba s vesződségbe került, mint azt az ember, kivált ha erre a kis füzetkére tekint sejtethné. Az Ipolyi gyűjtemény katalogusának összeállításában egyrészt dr. Czobor Béla szűkszavu lelettára, másrészt ugyanannak a himzés gyűjteményhez írt kimerítő nagy katalogusa, végre Radisics Jenő kalauza, (de az Ipolyi gyűjteménynek csak egy csekély részéhez), szolgált alapul. A mely kérdés e segítség daczára is függőben maradt, a mely tárgy — és ilyen sok-sok van — e rövid kalauzban említést nem nyerhetett, ami hiba a nagy lázas munka közben megesett: mindarról tenni fog, ha Isten törekvéseinknek kedvez, egy talán nem nagyon sokára megjelenendő tudományos színezetű, kimerítő kalauz. Még csak annyit, hogy az egyesület saját gyűjteményének kalauzát Középeßy Gyula, az Ipolyi gyűjteményét pedig dr. Némethy Gyula állította össze.

Nagyvárad, 1896. június 27-én.

A)

A régészeti egylet gyűjteménye.

I. T E R E M.

Az I. sz. alatti szekrényben a Baranyi és Fráter család levéltára. A II. III. IV. nyílt szekrényekben többnyelvű kis könyvtár. A legrégebbi könyvek az 1514, 1557, 1564, 1574, 1634. évekből valók. Az V. számú nyolcz-nyolcz fiókos kis szekrényben magyar és idegen különböző korokból származó forgalmi és emlék, nemkülönben játék (tantus) és belépti érmek.

II. T E R E M.

Az I. számú szekrény 1. osztályában, alúl, kövületek, kecskeköröm, kövült csigahéj és kőmag, két darab fakövület, kövült hal-lenyomat, mastodon agyar, zápfogak, borda és szárcsont részletek. (A nagyváradi Sonnenwirth-féle szőlőből, ajándék). Mammuthfogak három drb, Nagyváradról és B.-Ujfaluból. Óskori ökör fejcsontváz (Bos primigenius) bölényszarv.

A 2. osztályban (középen), óskori ló és tinó alsó állkapczája, bölényszarv darab, szarvasagancsok átmeszesedett lábszárcsontok. — A 3. osztályban, (fölül). Barlangi medve három koponya csontváza átmeszesedve alsó állkapczái, két nagy foga; vadisznó alsó állkapczája kiálló agyarral, kisebb-nagyobb átmeszesedett állati lábszárcsontok, legfölül 1 darab mastodon lábszár és egy bordacsont.

A 4. osztályban (alul). Csiszolatlan és csiszolt kőbalták, vagy azok gipszmásolatai, egy gömbölyű kőbuzogány. Az 5. osztályban (középen) obsidián kőmagok, ezek szilánktöredékei, késpengék, 6 db. lándzsa-csúcs, 5 db kovakő-véső (dr. Rómer Flóris ajándéka Dániából) több különféle kőnemből készült ép és törött véső. A 6. osztályban szarvas agancsból készült kalapácsok (Sarkad, Pocsaj,

Esztárból) hegyezett, faragott, átlukasztott szarvas agancsdarabok. Óskori ember kunyhó égetett paticsfalának darabja, őskori agyagedények égetett és égetetlen részletei, különböző nagyságu és alaku részben fehérre festett szövőszék nehezékek. (B.-Ujfalu, Földvár.)

II. SZEKRÉNY.

1. osztályában alól. Óskori cserépedények és azok részletei. — Két szövőszék nehezék, 3 drb merőke, római edénycserépek, egy kis utánzott római bögre, középkori edények peremei (nagy-harsányi lelet, Pekanovics mérnök ajándéka). A 2. és 3. osztályban. Óskori edényrészletek, B.-Szent-János és B.-Szent-Andrásról, merőkék sima és mélyített diszitással, veresre festett cserepek, 1 db ép kiálló bütykös peremü tál. A 4. osztályban (alól). 1 kétfülű csigavonaldiszítésű edény és egy másik részletei, őskori edényrészletek, közte sok fül, orsónehezék, agyag kanálmerőkék, egy fekete bemélyített diszítésű edényfenék. Óskori edényrészletek, 1 agyag gömb, 1 agyag henger, 2 drb szélein gömbölyített agyag koczka, talán festéktörő, 1 nagy orsónehezék, merőke, kiálló csúcsos oldalu edénykék, középkori edények peremdarabjai. A 6. osztályban. Óskori edényrészletek, 1 darab csonka merőke, 1 darab fekete agyagból szabad kézzel formált, csonteszközzel simított fületlen bögre, kőkalapácstörődék, gyöngy, 1 csontból faragott 6 és fél cm. hosszú, 1 és fél cm. széles, egyik végén keskenyre élezett kövesült szarvas-

aggancs, eszkozdarab (talán az agyagedény vonaldiszítéseinek bemélyítésére). 1 drb 12 és fél cm. hosszú vékony visszahajlitott fejü vörösréz varrótü, 1 drb obszidián penge, 1 drb 32 mm. átmérőjü 5 mm. vastag átfürt finom anyagu veresre égetett cserép amulett, 1 drb oválalaku kis rozsdacse-csonthüvely, 2 drb üveg haj vagy melltüfej, (középkori B.-Ujfaluból) feketére festett fehér gipszbetéttel diszített füles edény. Csökmői lelet: egy szarvasaggancs mindkét oldalán a kikoptatás nyomai-val, 1 drb gömbölyü vascsat darab, 1 csillagszerű ékitésü bronz kerék 7 és fél cm. átmérővel. 1 drb keskeny és a végén átfürt csonteszkoz.

III. SZEKRÉNY.

1. osztály (legalól), 1 drb tört, kétfülü, oldalain csücskökkel biró, kihajló peremü, benyomott diszítésü, középnagy edény, 4 drb töredék, bronz, rög (pogácsa) fokosok, vésők, kisebb-nagyobb sarlók, oválmetszetü vastagabb, sodronyszerü vékonyabb karpereczek, 2 drb igen vékony falu, széles lapos, karpereczszerü készülék, 3 drb sarló, melyek közepén kiálló fogantyuja van, 1 drb bronzlemez, 6, sorba bevett pontozott diszítéssel, szalárdi lelet. Biharvármegye ajándéka. 2. osztály, 1 drb természetes réz, öntött bronz rögök, több darab réz és bronz eszköz alakját mutató festett torzöntvény, Krajnik-falvi veresréz lelet tárgyai. B.-Ujfaluból 1 drb lapos 14 cm. átmérőjü rézkarika, 1 drb kis buzogányfej. 3. osztály. Az 1—5 táblán Robogányban (Bihar m.) talált bronzkori tárgyak.

a 6—10 táblán karpereczek, karikák, a 11. táblán nyílhegyek, lánczokból összeállított függő disztimény, stb. bronzból, a 12-ik táblán ezüst keverékből készült kerek lemez s apróbb bronz disztimények. A fenti 6—12. táblán elsorolt tárgyak a Kösmő patak medrében (Biharm.) találtattak, Zathureczky Bertalan ajándéka. **4. osztály.** A gypolyi 1892-iki lelet. Székelyhidi bronzlelet, 1895. Id. Gálbory Sám. ajándéka, közte egy bronzkalapács. Ezideig e tárgy unikum. **5. osztályban.** Bronzrögök, fokos, szekerczék Szt.-Péterszegről, sarlók, vasdarabok, vastag nagy csiga menetű kettős fejű fibula, csavarmenetű karperecz. Diszes ép bronzkard, egyike a tárlat legbecsesebb darabjainak. Lelőhelye: Nagyvárad, lat. szert. káptalan ajándéka. Csákány, ajándékozta Des Echerolles Károly. Barna patinájú bronz tórdarab Érkeserüből, Kuthy Károly ajándéka. Komádi községbeli bronzlelet, közte egy csőszerű öntvénynyel. **6. osztály,** 1—2. táblán a n.-várad-i ezüst. lelet.

IV. SZEKRENY.

1. osztály (alól). Római korbéli különböző alaku kisebb-nagyobb utánzott s eredeti edények. **2. osztály.** Római régiségek, közte különféle alaku padlattéglák. Emlékérmek gipszöntvények. Sírmécsesek. Illatszertár sok üvegből, fibulák, falfestmény darabja Pompéjiből, Mithras görög Isten gipszöntvénye. **4. osztály.** Római különféle alaku padlattéglácskák, 8 tégladarab LVM (olvasd L(egio) Q(uinta) M(acedonica) (Ötödik Macedoniai Dandár).

Aranyos-Tordára szürke és csíkos márvány-padlatos szobafal borító márványdarabok, különböző színű edénycserepek, párkányos fedeltégladarabok, alabástrom, üvegolvasztó kemencze fenékdarabok, fekete belsejü vízvezetéki csődarab, 1 drb római ajtózár bronz tolórésze, 3 darab diszitett házfedél tégladarabok. 5. osztály. Egyiptomi isten szobrocskák, különféle emberi, állati s egyéb alakok, scarabeusok, bronz, üveg és porcellánkeverékből hieroglifik. *Népvándorláskori tárgyak.* Vast. ezüst sodr. készült nyakperecz és hajszorító N.-Váradról, id. Rimanóczy Kálmán ajándéka. Középkorból. Jánosdai leletben cserépedény részletek, kályhafiók darabok s diszitett lapok, Kelepecz Lajos ajándékai. Bihar község (mező) falvi lelet, 1 pohárszerű kis edény, kiskorsó, fületlen bögre, lapos urna edény, cserépkályha oromzat részletek, tűzpadka domb, veremvágó, szekercze. olló, kis harapófogó, sarló, hosszú nyaku sarkantyú, lapos és teli, török lópatkók, dr. Vári Szabó Béla ajándékai. Ugyane szobában 7. számú szekrény fölött *néh. dr. Rómer Flóris Ferencz* arczképe s a szekrényben bel- és külföldi számos egyleti tagsági diplomája. 8. számú kis szekrényben különféle emlékérmek gipszöntvényei. 9. számú fekete szekrényben: *néh. dr. Rómer F. Ferencz* ezüst serlege, színlapok 1817. és 1836-ból N.-Váradról, *néh. Lukács György* követválasztási jegyzőkönyve rézmetszet Nagyváradról, *néh. Bem* tábornok érdemrend fényképe, selyemhímzésekhez mintagyűjteménylap, lábakon álló keretben színes gyöngymunka, lámpaellenző gipszöntvények. 6. osztályban római szoborfejdarab, 1 kis korsó, fekete színű

kis tál, nagyobb magas talpu veresszinü római tál, 3 égőjü cserép mécses, 1 kis bögre alaku mécses-tartón. Ugy ezeket mint az 5-ik osztályban levőket Középešsy Gyula Gyula-Fehérváron, Apulumban, és Ar.-Tordán gyűjtve össze, ajándékozta az egy-letnek. Mithras pogány Isten gipszöntvénye. Ezek alatt: Etrutriai diszedények, korsók, tányérok, mécsesek, bronz szobrocskák Pompejiből, néh. Lónyai Tivadar ajándéka.

III. TEREM.

V-ik számú szekrény. I. osztályában legalól. *Nagyvárad* város területéről különböző vas eszközök, egy nagy lakat Gyagyovszky Viktor ajándéka. Mézes kalács-sütő minták a mult század végéről. Czéh pohár tállal. Strucz tojás. Zárkó gipsz öntvényből, Liliomot tartó tábla kézi karral. Czéhértesítő szivalaku fa és rézlemezből. 2-ik osztályában. Ezüst kanál a Korniss család czimerével 1576, évszámmal. Drágakővel kirakott ruhakapcsok aranyozott ezüsből. Czimeres gyűrűk (F. Bátor Biharm.) Régi hajtűk. Ezüst- és rézkoporsó szegek (Belényesből). Régi zsebórák. Kompas elefántcsontból 1589. évszámmal. Burnótszelence. Gyógyszer-mérlegecske. Régi szemüveg. Néh. Nagy Sándor vértanu honv. tábornok szivartartója bőrből. Pecsétnyomók, mint Biharm. lelete, Bach korból, községbeliek, különböző czéhbeli, egyleti, apátságiak. Pecsétlenyomatok különböző czimerrel. 3. osztály. Agyagkancsó bögre, majolika kancsók egyike 1827. évszámmal, tál 1713. évszámmal, csipkézett szélű tányérok, tarka festett tányérok részben özv. Középesy Gyuláné, részben néh. Dr. Rómer F. Ferencz ajándékai, a

XV. és XVII. századból való ezüst poharak (3 db.) mint magyar ötvösművek. 4. osztály. Püspökből került kályhafiókok, oldalrészletek és bögrék. Nagy edény 1835-ből. 3 egyforma török virágcserep, egy cserépedényke. Kályhafiók, diszitett oromzati részek részben Középeffy Gyula, részben Gyagyovszky Viktor ajándékai. Lelőhely Nagyvárad, Nagypiacz-tér. 5. osztály. Régi lakat záruk, kulcsok, vasbuzogányfejek, lándzsa-csucsok, nyilhegyek diszes fokosok. 6. osztály. Láncling, találtatott a nagyváradai vár árkában. Vasablák. Paizsközép. Árpádkorbéli és újabb változatos alaku sarkantyuk. Sarkantyutaréjök. Kengyelvasak. Csizmapatkó. s jégpatkó.

VI. SZEKRÉNY.

1. osztályában. Rézkarczú lemezek iparos segédek szabaduló levelei nyomtatásához. 2. osztály. Régi lövőfegyverek, egyike a XIV. századból, a körös medrében Nagyváradon találtatott. Hóhérpallos (rövid széles csontfogantyú barátfejjel, 1683. évszámmal lel. h. Sz.-Somlyó. Török-Bosnyák handzsár, fegyvercsövek. Puska-lőportartók. Kardpengék. Fegyver elsütő részletek. 4. osztály. 1848. évi honvédszázadosi felöltő 3 db. deréköv, sapka, 2 db. Erdély czimerével ellátott tarsoly, 1 db. nagy nemzeti czimerrel diszitett zászlórudtartó, hasonló már 3 darab zöld bársonyos, 1 disz bőrkantár, 2 darab szép ökörszarv 10. lapos szekrényben. Hazai fejedelmi, egyházi, polgári és katonai kitünőségek emlékérméi. 11.

lapos szekrényben. *a)* Római forgalmi, családi érmek. *b)* Idegen nemzetek forgalmi régi és újabb érmei. *c)* Hazai régibb és újabb réz és ezüst érmek. **12.** lapos szekrényben. Idegen fejedelmi, egyházi, polgári és katonai kitünőségek emlékérmei. **13.** falon függő két keretben. Bankjegy-gyűjtemény. **14.** szekrényben. Bársonyon és selymen aranyhimzéses régi főkötők, arany és ezüst csipkék, gombkötő munkák. **15.** szekrényben. Czimeres levelek Rudolf, II. Ferdinánd és Báthory Gábertól. Czéhlevelek I. Ferdinánd, I. Ferencz királyoktól, 1 db. Passio-könyv bőrlevelein kézi rajzolású betűkkel s remek kivitelű színezett passio képekkel. Készítettett Bécsben 1621-ben pannoniai Meltzer Dániel által. Legalól 2 drb ostya-sütő egyike góth betűk és czimerekkel, másika 1764 évszám és vadászati jelenettel. **16.** sz. a. Fekete alapon rococo stylum japán diszítésű; négy lábon álló sárgaréz sarku fiókos régi szekrény. 1872-ben özv. Középeßy Gyuláné ajándékozta. **17—17.** sz. a. Római párkányos fedél; kupás; lábas; kerek alakú oszlophoz való üveges hosszú téglák; téglacsövek; egyes bélyeges tégladarabok; 1 drb 55 centim. quadrat nagys. római téglafűtő lapos boltozathoz; római asphalt padozatrészt, bélyegeik a következők: LEG XIII G (L(egio) tredecima G(emin = Tizenharmadik iker Dandár, — LEG. V. M. P. F., = (L(egio) quinta) M(acedonica) P(ia) F(idelis); P. SIN. = P(edites) S(ingularum) = Testőrségi csapatok; N. SING. = sN(umerus) S(ingulares); Gyula-Fehérvár Apulumi ásatásokból, ugy Aranyos-Torda Pataissá-ból Középeßy Gyula (1700—1800 évesek) ajándéka **18.** sz. a, Középkori

téglák Gyulafehérvárról és Udvariból (Biharm.), Nagyváradról gyűjtve, Középeßy Gy. ajándéka. 19—19. sz. a. Czéh-ládák 1750 és 1798-ból.

A falakon. B. Pap Anna urhölgy által ajándékozott öt szép olajfestmény, Mária Terezia, Lotharingiai Ferencz, II. József, II. Lipót és V-ik Ferdinand arczképei; — Nagyvárad városát és várát (ostrom alatt is, 1598-ból) feltüntető képek; — Tavasz, Nyár, Ősz és Telet ábrázoló olajfestésü képek; lovassági zászló zöld selyemből, Magyarország czimerével, 1797-ből; aranyrojtos zöld selyem zászló Biharmegye czimerével, mint az 1867-iki koronázáßkor használt darab, a nagyvárad-i nők által néh. Lukács György mint országgyűlési képviselőnek 1865-ik évben ajándékozott nemzeti színü selyem zászló, továbbá a szalontai járás nemzeti őrserege zászlajának egy darabja, végre egy szalag feliratos feszület 1740-ből.

B)

IPOLYI GYŰJTEMÉNY.

A nagyváradí 1. sz. egyházmegye tulajdona.

I. TEREM.

1. *Az ajtó fölött.* Olajfestmény. Ipolyi Arnold püspök. Kovács Mihálytól. *Byzanczi, fára festett képek.* 2. Krisztus mint főpap Máriával és Szt. Jánossal. 3. Madonna. 4. Kálvária. 5. Jézus bevonulása Jeruzsálembe (talán olasz?) 6. Triptychon. 7. Egy szent élettörténete. 8. Az utolsó vacsóra. 9. Három szent. 10. Két apostol. 11. Fájdalmas anya. 12. Szentek. 13. Szt. püspökök. *Olasz képek, fára festve a XIV. századból.* 14. Madonna angyalokkal. 15. Kálvária. 16. A három szent király hódolata. 17. Madonna. 18. A három szent király és Krisztus sirbatétele. 20. Kálvária. 21. Triptychon közepe, Madonna szentekkel. 22. Triptychon közepe, Madonna 23. Madonna. 24. Ker. Szt. János. 25. Triptychon Madonna szentekkel. 26. Triptychon. Madonna. 27. Madonna. 28. Krisztus sirbatétele. 29. Madonna térdeplő donatorral.* 30. Madonna két baráttal.

- 31.** Krisztus két angyallal, bizanci (?) **32.** Kálvária.
33. Diptychon. Kálvária. **34.** Triptychon Madonna szentekkel. **35.** Triptychon Kálvária. **36.** Madonna két nőszenttel. **37.** Remete sz. Antal. Spinella Propago műve. *Olasz festmények fára XV. sz.*
38. Sz. apácza. **39.** Sz. Ferencz. **40.** Mózes. **41.** Egy apácza. **42.** Madonna, festette Stephano Sassetta.
43. Dániel. **44.** Sz. János. **45.** Izaiás próféta.
46. Tájkép sz. Kristóffal. **47.** Egy pápa vértanúsága.
48. Jelenet Dante isteni színjátékából. **49.** Kálvária.
50. Sz. Jeromos, fest. Benvenuto Giovannini di Paolo. **51.** Mária születése. **52.** Angyali üdvözet, másolat Fra Angelico (Fiesole) után. **53.** Madonna és két angyal, mint az előbbi. **54.** Mária halála.
55. Író bibornok. **56.** Sz. András apostol vértanúsága. **57.** Madonna két angyallal. **58.** Vértanúság.
59. A 3 szt. király. *A falakon* 6 török imaszőnyeg és 8 keleti szőnyeg. **60.** *Falszőnyeg* (Gobelin). Diadalmenet mythologiai alakokkal XV—XVI. sz.
61. *Falszőnyeg* Mózes megtalálása. XVI. századb.
62. Tölgyfaszekrény. *a) b)* őskori bronz és cserép edények és egyéb leletek. *c)* egy feliratos egyiptomi kő, 3 egyiptomi bronz bálvány, egy feliratos kő a katakombákból, római és katakombai cseréplámpák. *d)* régi nagy görög vázák, *e)* régi római kőszobrok, egy dombormű részlet az athéni Parthenonról (Phidias műve) *f)* 3 márv. dombormű (2 róm. csász. és egy női fej), magyarországi és görög márványlapok, görög edények másolatai, *g)* 3 görög Tanagra szobor másolata és régi görög edénykéek, *h)* kisebb nagyobb régi görög edények. *A felső szekrényben* paraszt himzések Felső-Magyarországról. **63.** Áll-

könyvtáblák, kis elefántcsont domborművek, gyertyatartók és tálak. **64.** Óskori nagy edény. **65.** Román és góth korbéli egyházi edények, gyertya-tartók stb. gipsz másolatai. **66.** Góth korbéli könyvtáblák, szobrok, ajtóveretek, gipszmásolatai. **67.** Régi nagy görög váza. **68.** Modern karosszék egyiptomi stylben. **69.** Góth korbéli szobrok ajtó- és könyvveretek gipszmásolatai.

II. TEREM.

E hosszúkás terem tárgyai csaknem kivétel nélkül a XV. századbeli német művészet képviselői. — *Fára festett képek, nagyobbára olajfestmények a XV. századból*: **70.** Térdeplő vitéz. **71.** Mária halála. **72.** Madonna szt. püspökkel és donatorral 1447-ből. **73.** A 3 szt. király. **74.** Szt. vértanuk. **75.** Judás csókja. **76.** Egy szt. nő áldozása. **77.** Szt. zarándokok. **78.** Krisztus a kereszttel. **79.** Két szt. lovag. **80.** Egy szent élettörténete. **81.** Mint az előbbi. **82.** Szent nő. **83.** Krisztus megkereszteltetése. **84.** Két szt. püspök. **85.** Szt. Borbála. **86.** Szt. Katalin. **87.** Szt. György lovag. **88.** Szt. Katalin és egy másik szt. nő. **89.** Jézus születése és az angyali üdvözet. **90.** Jézus az Olajfák hegyén. **91.** Mária és Erzsébet és a 3 szt. király. **92.** Szt. Borbála és egy másik szt. nő. **93.** Kálvária, francia mű. **94.** Mária a szentek közt. **95.** Szt. Klára és szt. Katalin. **96.** Szt. Walburga és egy másik szt. nő. **97.** Kalvária. **98.** Mária halála. **99.** Mária halála. **100.** *Falszönyeg* a szt. Háromság diadala. **101.** Térdelő alakok. **102.** Madonna fa alatt. **103.** Szt. Miklós püspök. **104.** Vadászcijelenet. **105.** Két szt. püspök. **106.** Két szt. lovag. **107.** Krisztus az apostolokkal.

108. Predella apostolokkal. **109.** Ecce homo, Lucas de Layde műve. **110.** Szt. Miklós. **111.** Szt. ereklyék föltalálása. **112.** Madonna. **113.** Szt. Erzsébet, Zakariás felesége. **114.** Krisztus, egy szt. püspök és egy donator. **115.** A 3 szt. király. **116.** *Falszönyeg.* Kálvária uj szegélylyel. **117.** Szt. zarándokok. **118.** A szt. család szt. Ágnessel. **119.** Szt. Anna két szt. nővel. **120.** Zsidóégetés. **121.** Egy apostol lámpással. **122.** Mária a kis Jézus és egy angyal. **123.** Egy apostol fűrészszel. **125.** Király és királyné. **126—9.** Három szent. **127—8.** Szt. király harcosokkal. **130.** Keréketört vértanuk. **131.** Szt. János olajbafőzetése. **132.** Szt. Kristóf. **133.** Vértanuság. **134.** Szt. Jusztina. **135.** Mária és Keresztelő szt. János. **136.** Diptychon fele szt. János apostol és térdeplő alakok, olasz. **137.** Triptychon a 3. szt. király, olasz mű. **138.** Diptychon fele, Sz. Ágnes térdeplő alakokkal olasz. **139.** Szt. Miklós püsp. **140.** Szt. Pál. **141—2.** Krisztus az olajfák hegyén. **143.** Krisztus az olajfák hegyén. **144.** Apostolok. **145.** Dombormű, Judás csókja. **146.** Olajfestmény fára. Templomépítés. **147.** Faszobor, szt. János apostol. **148.** Fa szobor, Madonna. **149.** Fa szobor csoport: az Atya Isten éneklő angyalokkal. **150.** Egy püspök mellszobra. **151.** Olajfestmény fára, 3 apostol. **152.** Dombormű, Krisztus születése. **153.** Olajfestmény fára, Krisztus születése. **154.** Krisztus az Olajfák hegyén. **155.** Térdelő lovag. **156.** Olajfestmény fára, a három szt. király. **157.** Dombormű Krisztus az Olajfák hegyén. **158.** Krisztus születése. **159.** A keresztvitel. **160.** Olajfestmény fára szt. Ágnes és egy másik szt. nő. **161.** Olajfestmény fára szt. Katalin és egy másik szt. nő.

162. Fa szobor szt. Miklós. 163. Fa szobor Madonna. 164. Fa szobor, az Atya Isten. 165. Fa szobor szt. János. 166. Fa szobor Madonna. 167. Olajfestmény fára Krisztus születése. 168. Dombormű Mária halála. 169. Olajfestmény fára, szt. Bertalan apostol. 171. Dombormű: szent nő a máglyán. 172. Fa diván csúcsives stylben, részben régi. 173. Szt. Péter a kereszttel. 174. Szent Miklós. 175. Olajfestmény fára, Apostolok. 176. Dombormű a 3 szt. király. 177. Olajfestmény fára, Jézus születése. 178. Olajfestmény fára. Egy szt. nő nyillal. 179. Mária halála. 180. Dombormű, Ecce homo. 181. Olajfestmény fára, szt. Apollónia. 182. Fa szobor, Egy apostol. 183. Fa szobor, Egy szt. püspök. 184. Fa szobor, szt. András. 185—6. Fa szobor Madonna. 187. Fa trón csúcsives stylben. 188. Olajfestmény fára, Madonna. 189. Dombormű Mária halála. 190. Olajfestmény fára, III. Frigyes császár. 191. Olajfestmény fára. Mária táplálja a kis Jézust. 192. Dombormű, A menekülés Egyiptomba XVIII. sz. 193. Fa szobor Szt. János 194. Fa szobor, Cherub. 195. Fa szobor, szt. Kristóf. 196. Olajfestmény fára, Egy püspök és egy női szent. 197. Karos szék gobelin szövettel 198—9 Karosszék román stylben, himzett vánkossal.

III. TEREM.

E teremben a XVI. század olasz és német festészete van képviselve. — *Olasz képek a XVI. századból.* 200. Remete szt. Pál, Antonio Solario Zingaro műve. 201. Olajfestmény fára, Krisztus megkereszteltetése *Bernardino Luini* műve. 203. Olajfestmény. A szent család, *Passarotti* műve. 204. Szt. János evangélista f. Andrea Salerno Sabbatoni. 205. Olajfestmény két apostol másolat *Palma Vecchio* után. 206. Olajfestmény részlet, másolat egy régi festmény után. 207. Olajfestmény fára, Krisztus sirbatétele. 208. Olajfestmény, szt. Ferencz *Palma Vecchio*. 209. Olajfestmény fára, Madonna szt. Józseffel és szt. Katalinnal. 210. Olajfestmény, szt. Jeromos. 211. Olajfestmény az Angyal és a pásztorok, *Bassano Jakopo da ponte*. 212. Olajfestmény rézre szt. Ferencz. 213. Olajfestmény, Krisztus sirbatétele. 214. Olajfestmény Apostolok, régi másolat *Palma Vecchio* után. 215. A 3 szt. király hódolata, régi másolat *Paolo Veronese* után. 216. Olajfestmény fára, A kereszt vitel. 217. Olajfestmény fára, Két apostol. 218. Olajfestmény fára, Krisztus és az emausi tanítványok. 219. Olajfestmény Madonna, modern másolat *Giovanni Bellini* után. 220. Olajfestmény fára Krisztus a keresztet hordozza. 221. Olajfestmény, fára, Krisztus megkereszteltetése. 222. Szt. Antal megkisértetik. 223. Kalvária. *Német festmények*

fára a XVI századból. **224.** Olajfestmény fára Szt. Kristóf *Kranach Lukácstól.* **225.** Kálvária. **226.** Madonna Fromm Ferencztől. **227.** Tájkép sz. Kristóffal Fromm Ferencztől. **228.** Kálvária, 1546. **229.** Mater dolorosa. **230.** Mária és Erzsébet, olasz mű. **231.** Ecce homo Ulmi *Schaffner Márton*tól. **232.** Kálvária. **233.** Madonna Fromm Ferencztől. **234.** Egy apácza, olasz mű. *Olasz képek.* **235.** A kis Jézus és szent János. **236.** Olajfestmény Iézus és a házasságtörő, Muziano Girolamotól. **237.** Olajfestmény fára, Mária Magdolna Gianantonio Bazzi (*il Soddoma*) műve. **238.** Ker. szt. János ugyanattól. **239.** Olajfestmény fára, Krisztus születése Domenico Beccafumi Mecarinotól. **240.** Olajfestmény fára, női mellkép Lavinia Fontanatól. **241.** Elefántcsont dombormű bibliai jelenetekkel. **242.** Olajfestmény fára, Kálvária, német. **243.** Olajfestmény fára, Krisztus körülmetéltetése, német. **244.** Olajfestmény fára, Ecce homo, olasz. **245.** Madonna, olasz. **246.** Olajfestmény fára, Krisztus születése, német. **247.** Olajfestmény fára, Kálvária, német. **248.** Olajfestmény, Krisztus körülmetéltetése, olasz. **249.** Olajfestmény fára, Krisztus születése. **250.** Olajfestmény fára, Szt. Orsolya és társai. **251.** *Fal-szőnyeg*, Koronázás XVI—XVII. sz. **252.** *Fal-szőnyeg*, Múzsák XVI. sz. **253.** Két márvány és egy bronz mellszobor, olasz. XVI. sz. **254.** Régi olasz majolikák. **255.** Modern majolikátál Palissy modorban. **256.** Új majolika tál a XVI. sz. styljében. **257—258.** Faragott renaissance consoleok olasz majolika korsókkal. **259—260.** Majolika tálak a XVI. sz. styljében. **261.** Fa szobor. Ecce homo. *A falakon 9 keleti szőnyeg.*

IV. TEREM.

A IV. terem képei nagyobbára, a 17. és 18-ik századból valók. Itt van még a *majolika* gyűjtemény nagyobb része és a *fegyver*-gyűjtemény is elhelyezve.

262. Olajfestmény: Török és osztrák lovasok csatája XVII. sz. **263.** Olajfestmény Magyar főúr XVII. sz. **264.** Németalföldi tájkép XVII. sz. **265.** Magyar és osztrák lovasok csatája XVII—XVIII. sz. **266.** Olajfestmény, Női mellkép, magyar XVI. sz. **267.** Olajfestmény Szt. Ferencz halála, német XVIII. sz. **268.** Olajfestmény Saul megtérése, Le Seur műve XVII—XVIII. sz. **269.** Klodvig megkezesztelése XVII. sz. **270.** Olajfestmény Szent Ferencz halála XVII—XVIII. sz. **271.** Szent István első vértanu XVII. sz. **272.** Olajfestmény Kosztka Szt. Szaniszló, német XVIII. sz. **273.** Osztrák követek fogadtatása Perzsiában XVII—XVIII. sz. **274.** Olajfestmény Török vendégség XVII—XVIII. sz. **275.** Mint 273. **276.** Olajfestmény Mária Magdolna, német XVIII. századból. **277.** Olajfestmény Magyar-Török csata XVII—XVIII. századból. **278.** Olajfestmény II. Rudolf császár Johann v. Aachen-től, német XVII. századból. **279.** Olajfestmény, női mellkép a 18. század első feléből. **280.** Olajfest-

mény, Női mellkép 1611-ből. **281.** Olajfestmény fára, Margit spanyol királyné XVI.—XVII. sz. **282.** Olajfestmény, Magyar-török csata XVII—XVIII. sz. **283.** Olasz tájkép fára XVII. sz. **284.** Olajfestmény fára, Magyar családi kép XVII—XVIII. sz. **285.** Olajfestmény, Pozsony vidéke XIX. sz. **286.** Olajfestmény, Kurucz lovasok, XVIII. eleje. **287.** Olajfestmény fára, Magyar családi kép XVII—XVIII. sz. **288.** Olajfestmény fára, Olasz tájkép XVII. sz. **289.** Egy vértanu feje Johann Kopf műve XVIII. sz. **290.** Olajfestmény fára, Olasz tájkép XVII. sz. **291.** 13 majolika és cseréptál a XVII—XVIII. sz. **292.** Két régi XVIII. századbéli és 7 uj majolikalap. — **293.** Majolika dombormű, A pozsonyi csata, modern magyar gyártmány. **294.** *Régi fegyverek*, nyilhegyek, fokosok, buzogányok, alabárdok, két mellvért, 8 sisak, nagyobbára a XVII. századból, régi kengyelek és sarkantyuk. **295.** Török feketekávés asztalka kannával. **296.** 10 régibb és újabb majolika és fatál és egy szenteltvizeztartó. **297.** 11 nagyobbára régibb cseréptál. **298.** Tölgyfa szekrény régi XVII—XVIII. századbéli és néhány újabb födelés és födeletlen majolika és cserépkorsókkal, a szekrény tetején egy XVIII. századbéli butykos »Vivat Carolus Rex Hungariae« fölirattal **299.** Tölgyfaszekrény nagyobbára újabb majolika korszakkal és kancsókkal és diszművekkel. **300.** 15 felerészben uj, felerészben régi majolika tál, 18 keleti szőnyeg.

V. TEREM.

E terem néhány XVIII—XIX. századbeli olajfestményen kívül *építészeti rajzokat* és aquarelleket tartalmaz. Itt kezdődik el az egyházi és világi ötvösmű gyűjtemény, nem különben e terem foglalja magában a *himzés gyűjtemény* zömét is.

Olajfestmények. **301.** Telekessy István egri püspök XVIII. sz. **302.** Csucsives templom belseje, Jachimovitz F. 1854. **303.** Madonna. **304.** Bartakovics Béla, egri érsek. **305.** Szt. Ágoston, modern másolat **306.** Pázmány Péter. **307.** Olasz tájkép, Markó Károly után. **308.** A velencei srt. Márk templom egyik kápolnája. **309.** XI. Incze pápa, régi másolat. **310.** II. Rákóczy Ferencz. **311.** Pázmány Péter, Jakobey Károlytól. **312.** Magyar főúr XVIII. századból. **313.** Magyar főúr XVIII. századból. **314.** Nemesi czimer XVIII. sz. **315.** Várday Pál, esztergomi érsek; **316.** Thököly Imre, mindkettő modern. **317.** Jelenet szt. Peregrin életéből XVII. sz. **318.** Mária Terézia f. Majthum József 1758. **319.** Loyola szt. Ignác a boldogságos szüz előtt. **320.** Mátyás király, modern. **321.** Ismeretlen főpap f. Schmidt 1831. **322.** Öreg ember arczképe. **323.** Női mellkép a XVIII. sz. első feléből. **324.** Egy főpap arczképe a XVII. sz. végé-

ről. **325.** Falszönyeg, Király és királyné XVII. sz. **326.** Falszönyeg, Krisztus megkereszteltetése. XVI. sz. **327.** Falszönyeg, Sipolo Pán. XVIII. sz. **328.** Szentségházajtó a mult századból.

329.

Tölgyfa szekrény. A. Pompás ezüst tál, vert virágdiszszel, Aranyozott ezüst kupa zománczczal; B. Fiókos szekrényke a XVII. századból berakott famunkával. Nagy réz zsebóra XVII. sz. C. Nagy erzerumi réz tálca indiai zománczos tálca, régi magyar ezüst tálca zománczolt ékszertartó. D. Fiókos szekrényke a mult század elejéről olajfestésü képekkel. E. Pompás zománczos filigrános szekrényke. F. Különféle réz tárgyak.

330.

Tölgyfa szekrény. A. Két régi uj táblás és egy uj utánzott régi táblás mise és zsolozsmás könyv. B. Két XV. századbéli csucsives szentségtartó, két román korbéli és egy XV. századbéli feszület; C. Szenteltvizeztartó és képek limogesi zománczczal. D. három XV. századbéli körmeneti kereszt.

331.

Tölgyfa szekrény.

I. Csattok, melltük, aranyozott ezüstből, pompás filigrános zománczczal a XVII. sz. modorában.

II. Két utánzott régi táblás misekönyv. egy

III. Négy lőportartó, több aranyozott ezüsből, filigrános zománczczal készült gyönyörű csat, boglár, hajtű a XVII. sz. modorában.

IV. Modern egyházi szerek román stylben.

V. Modern himzések régi mintára, pompás festett czimeres palaczkok, poharak.

VI. Ugyanaz.

VII. Régi vagy legalább régi mintára készült selyem himzések.

VIII. Pompás régi lepedőszél himzések.

IX. Új himzések régi mintára, pompás modern czimeres festett poharak.

X. Ugyanaz s néhány múlt századbéli üvegpalaczk, kulacs, pohár.

XI. Török és keleti himzések.

XII—XIII. Régi és új himzések XVI. századbéli mintára.

332.

Miseruha génuai zöld bársonyból pompás himzett kereszttel a XV. századból; *a másik* miseruhának, csak himzett keresztje való ugyanazon századból, a szekrényben látható *pásztorbot* csak rézből készült ugyan, de gyönyörű román stylben, remek erdélyi zománczczal, készítette Egger Budapest, 1883. Ipolyi A. megrendelése. — **333.** Nagy asztal pompás díszművekkel. Bock F. műve a német császári koronázási jeivényekről; Ipolyi munkája a magyar szent koronáról, Myakovszky V. aquarelljei (hazai műemlékek); Ipolyi diszpolgársági oklevele stb. Ezenkívül hat keleti szőnyeg.

VI. vagy NAGY TEREM.

E szép terem a festményekre nézve a XIX. a falszönyegek és butorok tekintetében a XVI. és XVII., végre az ötvös-művészetet illetőleg a XII—XIX. terjedő századok művészetét állítja elénk.

334. Olajfestmény fára. Szt. János Pámos szigetén, Staudinger Ferencztől, modern. *Olajfestmények.* **335.** III. Pál pápa, régi másolat. **336.** Mária Terézla XVIII, **337.** Jézus és szt. Péter, Szoldatics Ferencztől. **438.** Loth. Ferencz császár XVII. sz. **339.** Pázmány Péter Jakobey Károlytól. **340.** *Falszönyeg*, Király és követ XVI. század. **341.** Falszönyeg Jelenet a római történetbel XVI. sz. **342.** Falszönyeg a sabinnők elrablása XVI. sz. **343.** Faragott kis szék. **344.** Szekrényke intarsia diszitással XVIII. sz. **345.** Pompás rococo tükör a mult század stíljében. **346.** Márványlapos szekrényke berakott rézdiszitással a század első feléből. **347.** rococco állvány. *Olajfestmények.* I. Rákóczy Ferencz Jakobey K.-tól. **349.** Ipolyi Gáspár XVIII. sz. Jakobey K. képei: **350.** Zrinyi Miklós, a szigetvári hős. **351.** Illésházy István. **352.** Forgách Ferencz esztergomi érsek. **353.** Eszterházy Miklós. **354.** Széchenyi György kalocsai érsek. **355.**

a) *Szines karton* szt. István király. Lotz K. tól

355. b) Vitéz János és Janus Pannonius Bubits Zsigmondtól, Jakobey képei: **356.** Pázmány Péter. **357.** Bethlen Gábor. **358.** Szelepchényi esztergomi érsek. **359.** Zrinyi a költő. **360.** Bocskay István. **361.** Káldy György. **362.** II. Rákóczy Ferencz. **363.** *Falszönyeg.* Római diadalmenet XVI. sz. **364.** Falszönyeg Bibliai jelenet. **365.** Asztalka fehér márványlappal. **366.** Asztalka bronzirozva. **367.** Falszönyeg, szt. Pál Malta szigetén XVII. sz. **368.** Barbarossa császár házassága. **369.** Asztalka. **370.** Faragott padocska, német renaissance stýlben. **371.** *Olajfestmény.* Bars-Szt.-Kereszt vidéke Ligeti Antaltól. **372.** Olajfestmény fára, Madonna zenélő angyalokkal Staudinger Ferencztől. **373.** Olajfestmény, A bars-szt.-kereszti kert Feszty Árpádtól. **374.** A szt. család. XVIII. sz. **375.** Falszönyeg, Barbarossa és III. Sándor pápa XVI—XVII. sz. **376.** Falszönyeg, A zsidó leányok Dávid elé mennek XVI—XVII. sz. **377.** Szekrényke vörös márvány lappal, remek faragással, modern. **378.** Asztalka renaissance faragással. **379.** Asztalka aranyozott renaissance faragással. **380.** Olajfestmény Munkácsy ünnepély 1882-ben Aggházy Gyulától; Jakobey képei: Verancsics Antal. **382.** OláhMiklós esztergomi érsekek. **383.** Báthory Endre bibornok. **384.** Fráter György, Martinuzzi, bibornok. **385.** Szines karton Kapisztrán János prédikálása, Lotz K. **386.** Egyiptomi lakoma, olajfestmény Destez Pál francia festőtől. **387.** Szines karton, Hunyadi János utolsó áldozása. Lotz K. Jakobey képei. **388.** Loóssy Imre esztergomi érsek. **389.** Lippay György esztergomi érsek. **390.** Lórántfy Zsuzsánna. **391.**

vária Lair Ferencztől. Falszönyegek. **393.** Vadászat XVI. sz. **394.** Antonius és Kleopatra hajóhaddal XVI. sz. **395.** Eszter Ahasver király előtt. **396** Jézus Jákob kutjánál. **397.** Olajfestmény fára, Krisztus mint bíró, Lair F.-től.

398.

Nagy üvegszekrény,

mely XIII—XV. századbeli *egyházi* ötvös műveket tartalmaz.

1—2. Zománczos bronz ostyatartó. XIII. sz. **3.** Bronz füstölő. XV. sz. **4—5.** Zománczolt réz ereklyetartó a XIII. sz. román styljében. Utánzat. **6.** Zománczolt bronz ereklyetartó XIII. sz. **7.** Ékköves réz ereklyetartó XIII. sz. **8.** Zománczolt bronz ereklyetartó XIII. sz. **9—10.** Két kis görög réz-kereszt. **11.** Kereszttöredék XII—XIII. sz. **12.** Zománczos rézlap XII—XIII. sz. **14.** Bronz ostyatartó XIII. sz. **13., 15.** Bronzfüstölők csúcsíves stylben XV. sz. **16.** Ereklyetartó zománczdiszszel, rézből XV. sz. **17—18.** Zománczolt bronz pásztorbot XIII. sz. **19.** Réztálcza XII—XIII. sz. **20.** Vörösréz medaillon XIII. sz. **21.** Zománczolt réz dombormű XII—XIII. sz. **22.** Zománczolt rézlap. Utánzat. **23.** Zománczolt rézlap. Utánzat. **24.** Bronzkereszt XI—XII. sz. **25.** Ezüst mellkereszt XIII. sz. (?) **26.** Ezüst mellkereszt XIV—XV. sz. **27.** Réz mellkereszt XIII. sz. **28.** Ezüst kereszt kameákkal és intaglioival. XIV. sz. **29.** Réz ereklyetartó kereszt XIII. sz. **30.** Mellkereszt kristályokkal, arany, rézből XIV—XV. sz. **31.** Arany ezüst ezüst tüdő...

hamis kövekkel, zománczczal XV. sz. **32.** Aranyozott ezüst csatt gránátokkal XV. sz. **33—34.** Gyertyatartó zománczolt rézből, a XIII. sz. modorában. **35—36.** Gyertyatartó zománczolt rézből, a XIII. századból. **37.** Bronz keresztödredék a XII—XIII. századból. **38—39.** Rézlemezek zománczolta a XII—XIII. sz. modorában. Utánzatok. **40.** Rézgömb. **41.** Zománczos rézlemez Dávid alakjával XIII. sz. **42.** Zománczos rézlemez sz. Péter alakjával a XIII. sz. modorában. Utánzat. **43.** Aranyozott rézfeszület. Alsó része uj. A felső része a XI—XII. sz. való. **44.** Aranyozott réz ostyatartó XV. sz. **45.** Aranyozott réz ostyatartó XIV. sz. **46.** Erekyetartó zománczolt rézből XV. sz. **47.** Ostyatartó aranyozott bronzból XV. sz. **48.** Szentségtartó ezüstözött rézből XIV. sz. A kereszt, pálma, s talpán a vésések a XVIII. sz. való. **49.** Bronz ereklyetartó XIV—XV. sz. **50.** Rézkehely; felső része uj; alsó része a XIII—XIV. sz. való. **51.** Aranyozott ezüst kehely a XV. sz. **52.** Szentségtartó aranyozott bronzból, zománczdiszszel XV. sz. **53.** Ezüst feszület aranyozva, a XV. századból 1696-iki felirással. **54.** Aranyozott ezüst szentelt vizeztartó zománczczal. Modern. **55.** Ezüst szelencze. **56.** Aranyozott ezüst feszület nielló-diszszel. Talpa uj; a többi rész a XV. sz. való. **57.** Bronzcsengenetyü román stylben. Modern.

Márványlapos rococco-asztalon üvegszekrény, mely egyházi *műkincseket* tartalmaz. **1.** Magyar zománczos arany mellkereszt, lánczczal. **2.** Rubin-

tos aranygyűrű, **3.** Rococco arany mellkereszt lánczczal. **4.** Arany mellkereszt 10 kameával, lánczczal s egy kameás gyűrűvel. **5.** Mellkereszt arany. ezüsből. **6.** Ugyanaz. **7.** Filigrán mellkereszt arany. ezüsből. **8.** Mozaikos tű aranyból. **9.** Mozaikos gomb aranyból. **10.** Filigrán mellkereszt rézből. **11.** Mozaik mellkereszt aranyból. **12.** Filigrán mellkereszt aranyozott ezüsből, smaragdokkal, gyöngyházzal. **13.** Zománczos réz mellkereszt. **14.** Ezüst mellkereszt türkiszekkel, aranyozva. **15.** Régi zománczos arany mellkereszt, kövekkel. **16.** Zománczos, áttört ezüst mellkereszt. **17.** Réz mellkereszt. **18.** Ezüsből való gyászkereszt lila kövekkel. **19.** Aranyozott ezüst mellkereszt áttört, zománczos diszitással. **20.** Régi zománczos mellkereszt arany. ezüsből. **21.** Gyémántos ezüst mellkereszt. **22.** Násfa aranyból, smaragdokkal, rubintokkal zománczozva, áttört művel. Kálváriát ábrázol. XVII. sz. **23.** Zománczos női fejké korálokkel, arany. ezüsből XVII. sz. (?) **24.** Olasz, fiórenczi niellós medaillon 1400-ból, mely Krisztus születését ábrázolja, ezüsből. **25.** Réz mellkereszt. **26.** Aranygyűrű smaragdkövel s egy sor brilliánttal. **27.** Ugyanaz. **28.** Aranygyűrű igaz gyöngyökkel, sötétzöld kameával. **29.** Aranygyűrű, zafírral 10 gyémánttal. **30.** Aranygyűrű zománczos Máriaképek gránátokkal. **31.** Aranygyűrű aquamarin kövek 12 gyémánttal. **32.** Aranyozott ezüstgyűrű gránátokkal. **33.** Lapis lazuli kereszt aranyfeszülettel. **34.** Csatt, aranyozott ezüsből, zománczczal drágakövekkel, igaz gyöngyökkel. Elől Sz. László váradi hermájának képe, mely jelenleg Győrött őriztetik. Készítette Ipolyi Arnold 1886-ban.*

* Jelenleg az ezredéves kiállitáson.

35. Rákóczy-féle ezüst gyűrű. 36. Aranygyűrű gránátokkal. 37. Mozaikos aranygyűrű Krisztus monogrammal 38. Aranygyűrű a 16. századból. 39. 41. Krisztus monogrammos arany inggomb. 40. Aranygyűrű a 14. századból. 42. *Kehely* aranyozott ezüsből igaz gyöngyökkel, drágakövekkel, pompás sodronyzománcz diszitással. Péthe László kalocsai érsek XVI. századbeli kelyhe után készítette Ipolyi Arnold 1885-ben, Link Fülöp bpesti ötvös által.*

400.

Nagy üvegszekrény,

amely nagyobbára XVII. századbeli *magyar világi* ötvösművészet remekeit tartalmazza.

1. Kancsó, aranyozott ezüsből XVII. sz. 2. Talpas pohár, arany. ezüsből, zománcz és filigránszszel XVII. sz. 3. Zománczos tojástartó ezüsből. 4. Ezüst hamutartó XVII. sz. 5. Réz sőtartó zománczfestéssel XVII. sz. 6. Zománczos ezüst karperecz.. 7. Zománczos, vert ezüst tálcácska 1632-ből. 8. Aranyozott ezüst kancsó elefántcsont domborművel (faunok és nymphák) XVII. sz. 9. Arany. ezüst födeles kupa, oldalán tritonok és nymphák XVII. sz. 10. Arany. ezüsből és strucztojásból készült födeles billikom XVII. sz. 11. Bocskay István aranyozott ezüst diszpohara 1605-ből. 12. Billikom aranyozott ezüsből és strucztojásból XVII. sz. 13. Bethlen Gábor állítólagos nászpohara aranyozott.

* Jelenleg az ezredéves kiállításon.

- ezüsből és kagylóból XVII. sz. **14.** Arany. ezüsből és strucztojásból készült födeles kancsó XVII. sz. **15.** Arany. ezüsből és kókuszdióból készült kancsó XVII. sz. **16.** Mustártartó e század elejéről. **17.** Ezüst sótartó XVII. sz. **18.** Ezüst óra aranyozva, modern. **19.** Réz zsebóra zománcz festéssel, hamis kövekkel e sz. elejéről. **20.** Csésze rézből, zománcz festéssel. **21.** Álló óra, remek zománcz diszszel a XVII. sz. styljében. **22.** Ezüst tálczácska aranyozva XVII—XVIII. sz. **23.** Zománczos indiai tör. **24.** Arany. ezüst csatt, türkiszekkel, gránátokkal, zománcz diszszel XVI. sz. **25.** Arany. ezüst csatt, igazgyöngyökkel, türkiszekkel, zománczczal XVII. sz. **26.** Rézcsöngetyü e sz. elejéről. **27.** Arany. ezüst csatt, türkiszekkel, zománczczal XVII. sz. **28.** Réz koppantó XVII. sz. **29.** Ezüst burnót-szelencze XVIII. sz. **30.** Ezüst tálczácska XVII—XVIII. sz. **31.** Arany. ezüst tálczácska vert lombdiszszel XVII. sz. **32.** Ezüsthüvelyes, niellóval díszített tör XVII. sz. **33.** Ezüst tör XVII. sz. **34.** Öntött vas csöngetyü 1557 évszámmal. Utánzat. **35.** Aranyozott ezüst óra zománczos tekenősbéka hátán. **36.** Arany. ezüst czukorszelencze XVIII. sz. **37.** Ezüst tál aranyozva, pompás vert virágdiszszel XVII. sz. első fele. **38.** Bronz tintatartó renaissance stylben. **39.** Arany. ezüst sótartó. **40.** Bronz porzó-tartó. **41—55.** Evőeszközök a XVII—XVIII. és XIX. sz. **56.** Réz tálcza indiai zománczczal. **57.** Arany. ezüst pohár a XVI—XVII. sz. renaissance styljében. **58.** Arany. ezüst pohár a XVII. sz. **59.** Arany. ezüst pohár érmeikkel XVIII. század eleje. **60.** Arany. ezüst pohár 1648-ból. **61.** Urvacsorapohár XVII. sz. **62.** Arany. ezüstpohár a XVI—XVII. sz. renaissance

sance stíljében. **63.** Csésze ezüsből és kókuszdióból. XVII—XVIII. sz. **65.** Aranyozott ezüstpohár a XVIII. sz. **66.** Csésze ezüsből és kókuszdióból. XVII—XVIII. sz. **67.** Ezüst pohár a múlt századból. **68.** Aranyozott ezüst edényke XVII—XVIII. sz. **69. 70.** Rézszobrocska. XVII. sz. **71., 72., 73., 80.** Modern zománcozott réztálcák. **74.** Aranyozott ezüst álló óra zománcozott díszítéssel. A XVII. sz. renaissance stíljében. **78.** Gyöngyházás burnótszelence. XVIII. sz. **79.** Vascsongetyű.

ELŐCSARNOK.

A nagyteremből az előcsarnokba visszajutva, figyelmünket mindenekelőtt az a pompás fehér kőből faragott diszkapu köti le, melyet Bunyitay Vincze kanonok készíttetett a muzeum számára s mely az előcsarnokból a nagy terembe nyilik. Magas renaissance stylben alkotott építmény ez, melynek félkörives tympanonjában dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök és Ipolyi Arnold püspök czimerei pompáznak, míg a jobb oszlopot az ajándékozó czimere ékesíti; jobbra-balra karrarai márványtáblák vannak elhelyezve Biharvármegye és Nagyvárad czimerével, a főbb adományozók neveivel. A főbejárattól jobbra egy modern velencei mozaik mű »Isten báránya«, Feszty Árpád nagy kartonja »Sípoló Pán a romok közt,« alatta Lonovics József érsek gipsz mellszobra; a diszkaputól jobbra-balra Zrinyi a költő és Pázmány Péter, végre a főbejárattól balra Pyrker László egri érsek gipsz mellszobrai láthatók, ez utóbbi fölött egy gobelin utánzat »Nejétől búcsúzó hadvezér«. Ezenkívül 3 nagy állvány emelkedik az előcsarnokban nagyobbára modern üvegfestményekkel. Még pedig a főbejárattól jobbra eső állványon Mária a kis Jézussal magyar szentek között; a balra lévő

állványon Ipolyi térdeplő alakja czimeres táblák közt; alatta régi XIV—XVI. sz. üvegfestmények. A VII. terem előtt Ipolyi üvegfestményü képe. Végre a VII. terembe vezető ajtó fölé egy pompás majolika Madonna kép van függesztve.

VII. TEREM.

E sarokterem falai tele vannak aggatva rézkarczokkal, rézmetszetekkel, de különösen az Arundel Society világhírű szinnyomatu kiadványai-
val, melyek főleg a kora renaissance olasz festészet tanulmányozásához kiválóan alkalmas segédeszközök. Ezenkívül egy gobelin »Dolgozó zsidók Egyiptomban« és 10 keleti szőnyeg függ a falakon.

* * *

J E G Y Z E T.

Az egylet lapidariuma, amely legközelebb a régi váradi székesegyház 1885-ben kiásott sírköveivel s egyéb kőmaradványaival fog gazdagodni, még nincs berendezve és így egyelőre lajstromát sem közölhetjük.

